

Forfatter: Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 249.

Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296365268384.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Det høie Spil

7

reiser ... paa din Konst: rejser for at videreuddanne dig og leve af din kunst. - *Tokaier*: ungarsk vin.

8

artigt: morsomt. - *Prakkere*: tiggere, fattigfolk.

9

Lapperie: ragelse. - *(Guld)børs*: pengepung.

10

tvende: to. - *forspilt*: spillet bort. - *stadig*: stabil. - *Forord volder ingen Trætte*: Forhåndsftale giver ikke anledning til uenighed, tværtimod.

11

galloneret: iført tjenerdragt med besætninger.

12

fort: af sted. - *knibe*: spare.

13

Frokost: morgenmad. - *Iod Fiolen ... sørge*: bekymrede sig ikke om fremtiden. - *Skofte*: groft, hårdt brød.

14

Dulcineer: elskede kvinder, opr. Don Quixotes elskede i Cervantes' roman, udgivet 1605-15.

15

lumpe: behandle foragteligt.

16

Velskland: Italien.

17

Johannitteridder: medlem af den gejstlige ridderorden Johannitternes højeste klasse, der aflagde løfte om seksuel afholdenhed. - *Belsebub*: nytestamentlig betegnelse for de onde ånders fyrste, bl.a. Mattæus 10,25. - *Holger Danske*: Den danske nationalhelt stammer opr. fra en række middelalderlige franske heltedigte, der dannede grundlag for en prosaroman. I Danmark kendtes han siden senmiddelalderen fra folkevisen om Holger Danske og Burmand. I 1534 udgav Chr. Pedersen *Kong Olger Danskis Krønike*, der siden udkom utallige gange og oplevede en umådelig popularitet. Denne folkebog er grundlaget for Ingemanns *Holger Danske* fra 1837. - *færdig*: nær ved.

18

Stente: overgang over et gærde.

21

konstigt: underligt.

22

Skranken: turneringspladsen.

23

med Tugt: med forlov.

25

noksom: tilstrækkeligt. - *overtydede*: overbeviste. - *graahærdede*: gråhårede.

26

aagre... *Pund:jf.* Lukas 19,11-27.

27

Mestermannen: bødlen.

28

allerhelst: især.

29

eders Ord i Æren: udmærket.

30

Delinkventen: forbryderen, der skal straffes, spec. henrettes.

31

Terne: tjenestepige. - *idelige*: vedvarende.

32

Avalun: i den keltiske tradition evighedsøen, hvor heltene lever lykkeligt hos smukke feer, bl.a. Morgana; Avalun knyttedes tidligt til Holger Danske, der fortælles i orienten at have naet Avalun, hvor alle sorger 250 glemmes og tiden går i stå. Avalun kan vise sig hvor som helst. - *Melior*: alm. fenavn i middelalderens franske ridderdigtning, forekommer også i de danske folkebøger.

33

prud: herlig.

34

Frispads: ret til at spørge dristigt.

35

Koglerier: hekserier, blændværk.

37

forekomme: opfylde på forhand. - *Tavlebord*: bord til terningspil.

38

alt: allerede, -*jo*: ikke. - (*Troldoms*)*ziffre*: tegn.

39

din Gjeld: gælden til dig. - *den Steen ...*: iflg. folketroen kaster St. Peder hvert år den 22/2 en varm sten i vandet, for at det kan blive tøvejr. Formentlig er det denne forestilling, Ingemann har digtet videre på. - *Fimbul*: Ordet indgår i oldislandske ord, hvor det har forstærkende betydning, kendtest i Fimbulvinter om den lange, hårde vintertid, der iflg. den nordiske mytologi går forud for verdens undergang. - *Forborgne*: skjulte, okkulte, -*forklaret*: forvandlet til noget overjordisk.

40

paadet: for at. - *Ancona*: by og provins i det østlige Mellemitalien, især kendt for valfartsstedet Jomfru Marias hus i Loreto, iflg. legenden Jesu barndomshjem, som af engle bragtes fra Nazareth til Loreto i 1295.

41

St. Peders Stol: pavestolen. - *de Viises Steen*: iflg. alkymisterne midlet til at opna den dybeste indsigt i naturens hemmeligheder. - *Viislinge*: vismænd i egen indbildning. - *infernalske*: djævelske.